

OKRESNÁ PROKURATÚRA KOŠICE I
Mojmírova 5, 041 47 Košice 1

Číslo: 2 Pv 236/23/8802-16
EEČ: 2-63-472-2024

Košice I 10.06.2024

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno b Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

v Košiciach a ani inde v období od mesiaca november 2012 až doposiaľ ako otec mal. XXXXX, nar. XXXXX neprispieval riadne a včas na jej výživu, hoci mu táto povinnosť vyplýva z § 62 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa rozsudku Okresného súdu XXXXX I sp. zn. 11P/155/2011 zo dňa 19.09.2012, právoplatný dňa 19.10.2012, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu svojej maloletej dcéry mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky XXXXX, čím mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom najmenej vo výške 3.990,52,- €,

lebo je dostatočne odôvodnený záver, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Vyšetrovatelka Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach, Odboru kriminálnej polície (ďalej len ako „Vyšetrovatelka PZ“) uznesením ČVS: ORP-602/3-VYS-KE-2023 zo dňa 26.05.2023 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začala trestné stíhanie a následne dňa 20.09.2023 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vzniesla obvinenie XXXXX pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného poriadku, a to na tom skutkovom základe ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Po vykonaní dokazovania v skrátenej vyšetrovanej bol tunajšej prokuratúre podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku predložený spisový materiál spolu s návrhom vyšetrovatelky PZ na zastavenie trestného stíhania.

Obvinený uviedol, že vie, že má dcéru, na ktorú má platiť výživné a podľa jeho tvrdenia ho aj platí, keďže mu to strhávajú z peňazí, ktoré mu chodia. Obvinený tvrdí, že nemá žiadne peniaze o všetko sa starajú pracovníčky zariadenia, v ktorom býva.

V priebehu skrátenej vyšetrovania bola vypočutá oprávnená z výživného XXXXX, ktorá uviedla, že s obvineným majú spoločnú maloletú dcéru XXXXX, nar. XXXXX. Podľa vyjadrenia oprávnenej z výživného si obvinený svoju vyživovaciu povinnosť neplní od ich rozvodu v roku 2012. Po rozvode sa ešte trochu stretávali tak, že všetci traja išli spolu na prechádzky a ihriská. Obvinený svojej dcére nikdy nič nekúpil ani jej nič nedal lebo nemal z čoho. Ak aj mal v minulosti nejaké peniaze tak ich určite prepil. O obvinenom vie, že sa má nachádzať v nejakom sanatóriu v Šemši a že má dlhodobé vážne zdravotné problémy.

XXXXX XXXXX uviedla, že obvinený je jej brat. K osobe obvineného uviedla, že po rozvode začal piť, nemal kde bývať a tak mu umožnila, aby sa k nej nastahoval. Keďže jeho problémy s alkoholom gradovali, tak ho požiadala, aby opustil jej domácnosť. Následne obvinený prebýval na rôznych ubytovniach alebo na ulici, kde sa mu zhoršil zdravotný stav až natoľko, že chodieval na pravidelné odsávanie tekutín z brucha, krvácali mu varixy, keďže mal cirhózu pečene a často krát mu musela byť privolaná záchranná služba. Zdravotný stav obvineného sa zhoršil natoľko, že mu musela byť urobená tracheotómia z dôvodu, že už nevládal dýchať. Z dôvodu zlého zdravotného stavu bol obvinený umiestnený v niekoľkých sociálnych zariadeniach, keďže sa o seba nedokáže sám postarať. Obvinený je uznaným 80 % invalidným dôchodcom, ale dôchodok nepoberá lebo mu bola žiadosť zamietnutá. Obvinený mal dlhy na zdravotnom poistení a preto mu je v zdravotníckych zariadeniach poskytovaná pomoc len v prípade akútneho stavu. Obvineného, ktorý je umiestnený v sociálnom zariadení chodí občas navštíviť. Na veľa vecí si už nepamätá a ťažko sa mu rozpráva.

Do vyšetrovacieho spisu bola zabezpečená správa zariadenia LÚČ – Domova sociálnych služieb XXXXX, z ktorej vyplýva, že obvinený je ich klientom od 08.06.2020, pričom predtým bol umiestnený vo viacerých obdobných zariadeniach. Obvinený je zaradený do V. stupňa odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Obvinený má diagnostikovaný organický syndróm, trpí ťažkou depresiou, nešpecifikovanou demenciou a má zavedenú tracheostomickú kanylu. Náklady na poskytovanie sociálnej služby sú hradené z dávky v hmotnej núdzi, ktorá však nepostačuje na ich úhradu.

Spolu so správou boli do vyšetrovacieho spisu zabezpečené aj správy z psychiatrických vyšetrení, ktoré obvinený absolvoval počas pobytu v zariadení LÚČ – Domov sociálnych služieb XXXXX.

Zo správy zo zariadenia ReSocia, n. o. vyplýva, že obvinený bol prijímateľom sociálnej služby od 13.01.2020 do 24.05.2020. Stav obvineného bol vážny a jeho život bol niekoľkokrát v ohrození. Obvinený poberal dávku v hmotnej núdzi, ktorá však nepokrývala náklady na poskytnutie starostlivosti. Keďže obvinený mal dlh na zdravotnej poisťovni, bola mu poskytovaná len základná zdravotná starostlivosť.

Vzhľadom na správy sociálnych zariadení bola do konania pribratá XXXXX, znalkyňa z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, ktorá vo svojom znaleckom posudku č. 25/2024 konštatovala, že obvinený v čase skutku (od roku 2012 až doposiaľ) trpí závislosťou od alkoholu pri chronickom alkoholizme na úrovni III. – IV. stupňa vývojovej fázy podľa Jelínkovej klasifikácie. V dôsledku nadmerného konzumu alkoholu u emočne nestabilnej poruchy došlo u obvineného ku vzniku závislosti s celým komplexom vážnych telesných komplikácií, kde došlo k trvalému poškodeniu mozgu (tzv. encefalopatia) s degradáciou osobnosti a k rozvoju organického psychosyndrómu. Znalkyňa u obvineného konštatovala minimálne od roku 2015 výrazne zníženú, takmer nulovú možnosť zamestnať sa, a to z dôvodu početných fyzických komplikácií pri pokračujúcom konzume alkoholu.

Do vyšetrovacieho spisu bol zabezpečený odborný posudok posudkového lekára Sociálnej poisťovne o invalidite obvineného, z ktorého vyplýva, že miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 80 % vznikla u obvineného dňa 27.09.2014.

Súčasťou vyšetrovacieho spisu sú ďalšie listinné dôkazy, a to rozsudok Okresného súdu XXXXX I sp. zn. 11P/155/2011, rodný list maloletého dieťaťa, potvrdenie o návšteve školy, správy Sociálnej poisťovne, správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny XXXXX, lekárske správy obvineného a ďalšie na vec sa vzťahujúce listinné dôkazy.

Podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona sa prečinu zanedbania povinnej výživy dopustí ten, kto najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného a čin spácha závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas.

Primárnym objektom vyššie citovaného trestného činu zanedbania povinnej výživy je záujem na riadnom, včasnom a úplnom plnení vyživovacej povinnosti zo strany povinných osôb voči oprávneným osobám. Sekundárnym objektom tohto trestného činu je potom ochrana oprávnených osôb pred znížením kvality ich života v dôsledku neplnenia si vyživovacej povinnosti zo strany povinných osôb. V prípade detí je sekundárnym objektom tohto trestného činu aj záujem na ochrane všetkých práv dieťaťa uvedených v Dohovore o právach dieťaťa, ktorých plnenie bezprostredne závisí od plnenia vyživovacej povinnosti voči dieťaťu.

Objektívnu stránku trestného činu zanedbania povinnej výživy v zmysle § 207 ods. 1 Trestného poriadku tvorí omisívne konanie, ktoré spočíva v absencii splnenia zákonnej vyživovacej povinnosti povinným voči oprávnenej osobe. Na naplnenie zákonných znakov objektívnej stránky bude postačovať neplnenie vyživovacej povinnosti aspoň po dva mesiace v období dvoch rokov.

Subjekt trestného činu zanedbania povinnej výživy je pri tomto trestnom čine špeciálny, teda tento trestného činu sa môže dopustiť iba osoba, ktorá má zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného.

Samotné zistenie, že osoba si neplní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť ešte neznamená, že sa dopustila trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona. Pre vyslovenie záveru, že obvinený sa dopustil trestného činu podľa § 207 Trestného zákona musí byť preukázaná aj subjektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu. Pri skúmaní zavinenia páchatel'a je potrebné vychádzať z jeho sociálnej, majetkovej a finančnej situácie, pričom treba náležite zistiť i dôvody, ktoré sa o jeho situáciu pričínili.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že z hľadiska subjektívnej stránky sa nevyžaduje úmyselné zavinenie, ale postačuje aj zavinenie z nedbanlivosti.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že obvinený dlhodobo neplní svoju vyživovaciu povinnosť na svoju maloletú dcéru XXXXX, nar. XXXXX, ktorej výška bola určená Okresným súdom XXXXX I sp. zn. 11P/155/2011 vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu.

Zároveň je však nevyhnutné konštatovať, že vykonaným dokazovaním v štádiu po vznesení obvinenia bolo dostatočným spôsobom preukázané, že v konaní obvineného neboli preukázané skutočnosti vyvodzujúce jeho trestnoprávnu zodpovednosť, tzn. v jeho konaní absentovali znaky naplňujúce skutkovú podstatu prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, konkrétne znak subjektívnej stránky predmetného prečinu.

Obvinený má dlhodobo vážne nepriaznivý zdravotný stav, keď sa toho času nachádza v zariadení sociálnych služieb, kde je odkázaný na pomoc inej osoby. Podľa správy zariadenia LÚČ – Domov sociálnych služieb v Šemši je obvinený toho času zaradený do V. stupňa odkázanosti na pomoc inej osoby (zo stupnice od I. do VI.), pri ktorej sa priemerný rozsah odkázanosti pohybuje od 8 do 12 hodín denne.

Znaleckým skúmaním bolo preukázané, že obvinený sa ocitol doslova debaklovej životnej situácii, kedy z dôvodu vážnych vitálnych indikácií nie je minimálne od roku 2015 schopný akýmkoľvek spôsobom vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa odborného posudku Sociálnej poisťovne bola u obvineného zistená miera zníženia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 80 % už od 27.09.2014.

Nepriaznivá životná situácia sa u obvineného rapídne zhoršovala od roku 2012, keď už vtedy trpel chronickou závislosťou od alkoholu na úrovni III. a IV. stupňa, čo viedlo k rozvratu rodinných vzťahov a napokon spôsobilo aj trvalé poškodeniu mozgu. Zo svedeckých výpovedí a správ Úradu práce sociálnych vecí

a rodiny vyplýva, že obvinený po rozvoze od roku 2012 žil prevažne bezdomoveckým spôsobom života a jeho jediným príjmom bola dávka v hmotnej núdzi. Podľa svedeckej výpovedi XXXXX obvinený už v tom čase chodil na pravidelné odsávanie tekutín z brucha, čo si vyžadovalo hospitalizácie v nemocnici. Stav obvineného v tom čase opisuje ako chorľavý a slabý. Obvinený musel byť napokon umiestnený vo viacerých sociálnych zariadeniach, pričom dávka v hmotnej núdzi, ktorú poberal nepokrývala ani náklady na tieto pobyty a z dôvodu dlhu na zdravotnom poistení mu bola poskytovaná len neodkladná zdravotná starostlivosť.

Obvinený v minulosti opakovane žiadal Sociálnu poisťovňu o priznanie invalidného dôchodku, ktorý mu bol napokon priznaný dňom 23.10.2023. Od prvého januára 2024 je táto suma vo výške 382,10,- EUR. Z tejto sumy je obvinenému započítavaná úhrada za poskytovanie starostlivosti v sociálnom zariadení, v ktorom sa momentálne nachádza. Zo správy zariadenia LÚČ – Domov sociálnych služieb XXXXX vyplýva, že úhrada za poskytovanú starostlivosť v zariadení sociálnych služieb pre obvineného činí 396,80,- EUR mesačne (zohľadňujúc povinný zostatok sumy 25 % zo sumy životného minima, ktorý musí obvinenému mesačne z jeho príjmu ostať, a ktorý nemožno započítať). Je teda zrejmé, že hoci obvinený pobera invalidný dôchodok, avšak jeho výška nepostačuje ani na zaplatenie zariadenia, v ktorom je pre svoj stav umiestnený.

Na základe vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že v období, pre ktoré sa vedie trestné stíhanie obvinený nebol spôsobilý plniť vyživovaciu povinnosť, a to z dôvodu, že sám nebol schopný sa o seba postarať a bol odkázaný na pomoc iných osôb, a to až v rovine elementárnej osobnej a zdravotnej starostlivosti.

Iste možno prisvedčiť, že obvinený sa do tejto situácie dostal pravdepodobne najmä vlastným pričinením v podobne dlhodobého nekontrolovateľného konzumu alkoholu. Ako však zdôrazňuje znalkyňa z odvetvia psychiatrie, záľudnosť závislosti od alkoholu spočíva v tom, že nie každý má schopnosť bez odbornej pomoci abstinovať. V danom prípade bolo trestné oznámenie podané s odstupom viac ako desiatich rokov a je len veľmi obtiažne zistiť s určitosťou všetky dôvody, ktoré dovedli obvineného do stavu, v ktorom sa momentálne nachádza. V tejto súvislosti aj oprávnená z výživného uviedla, že si je vedomá zdravotného stavu obvineného, avšak trestné oznámenie podáva z dôvodu, aby mohla požiadať o náhradné výživné, keďže tieto peniaze jej chýbajú.

Skutok pre ktorý bolo vznesené obvinenie sa teda stal, pre nedostatok subjektívnej stránky však nie je trestným činom.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť obvinenému nezanikla a oprávnená z výživného je oprávnená si nárok na jej úradu vymáhať prostredníctvom exekučného konania, ktoré sa napokon aj realizuje.

Podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Vzhľadom na uvedené bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú môže obvinený, poškodený a oznamovateľ podať na Okresnú prokuratúru XXXXX I v lehote 3 (troch) pracovných dní od jeho oznámenia. Sťažnosť má odkladný účinok (§ 215 ods. 6 Trestného poriadku).

JUDr. Miroslav Bilišňanský
prokurátor